

Mål T-43/98

Emesa Sugar (Free Zone) NV

mot

Europeiska unionens råd

”Reglerna om associering av utomeuropeiska länder och territorier —
Beslut 97/803/EG — Import av socker — Talan om ogiltigförklaring — Talan
om skadestånd — Upptagande till sakprövning — Huruvida uppnådda resultat
är bestående — Proportionalitetsprincipen — Rättssäkerhet”

Förstainstansrättens dom (tredje avdelningen) av den 6 december 2001 . . . II-3523

Sammanfattning av domen

1. *Talan om ogiltigförklaring — Fysiska eller juridiska personer — Rättsakter som berör dem direkt och personligen — Beslut av rådet om begränsning av tillämpningen av regeln om kumulation av ursprung mellan AVS och ULT beträffande socker från ULT — Talan av ett företag som är verksamt på sockermarknaden och etablerat i ULT — Avvisning*
(EG-fördraget, artikel 173 fjärde stycket (nu artikel 230 fjärde stycket EG i ändrad lydelse); rådets beslut 97/803)

2. *Utomobligatoriskt skadeståndsansvar — Villkor — Normativ rättsakt som innefattar val av ekonomisk politik — Tillräckligt klar överträdelse av en överordnad rättsregel som skyddar enskilda*
(EG-fördraget, artikel 215 andra stycket (nu artikel 288 andra stycket EG))
3. *Gemenskapsrätt — Principer — Skydd för berättigade förväntningar — Gränser — Ändring av bestämmelser om associering av de utomeuropeiska länderna och territorierna — Institutionernas utrymme för skönsmässig bedömning — Skyldighet för rådet att ta hänsyn till den situation som marknaden redan etablerade företag befinner sig i — Saknas*
(EG-fördraget, artikel 132 (nu artikel 183 EG) och artikel 136 (nu artikel 187 EG i ändrad lydelse); rådets beslut 91/482, artikel 240.3)

1. Ett företag som är verksamt på sockermarknaden och etablerat i ett utomeuropeiskt land eller territorium kan inte föra talan om ogiltigförklaring av beslut 97/803 om revidering efter halva giltighetstiden av beslut 91/482/EEG om associering av de utomeuropeiska länderna och territorierna (ULT), genom vilket rådet begränsade tillämpningen av regeln om kumulation av ursprung mellan AVS och ULT beträffande socker från ULT.

befinner sig i en objektivt bestämd situation som är jämförbar med den som gäller för varje annan aktör som är etablerad eller skulle kunna etablera sig i ett ULT och som är eller skulle kunna vara verksam på sockermarknaden.

För att en fysisk eller juridisk person skall anses beröras personligen av en rättsakt med allmän giltighet, krävs det att rättsakten angår personen på grund av vissa egenskaper som är utmärkande för denne eller på grund av en faktisk situation som särskiljer denne från alla andra personer. Den omständigheten att beslut 97/803 påverkar sökandens ekonomiska verksamhet är inte av sådan beskaffenhet att den särskiljer denne i den mening som avses i artikel 173 fjärde stycket i fördraget (nu artikel 230 fjärde stycket EG) från varje annan aktör, eftersom sökanden

Även om den omständigheten att en gemenskapsinstitution på grund av särskilda bestämmelser är skyldig att ta hänsyn till de följder som den rättsakt som den har för avsikt att anta kan få för vissa enskildas situation innebär att de senare särskiljs, fanns det när beslut 97/803 antogs inte någon gemenskapsbestämmelse enligt vilken rådet var skyldigt att ta hänsyn till den situation som sökanden befann sig i. Det skall i detta hänseende understrykas att beslut 97/803 inte kan anses som en skyddsåtgärd som omfattades av tillämpningsområdet för artikel 109 i beslut 91/482.

Att sökanden genomförde investeringar och ingick leveransavtal var ekonomiska val som den företag med hänsyn till sina egna kommersiella intressen. En sådan situation, som följer av den normala verksamheten för varje företag som utför sockerbehandling, är inte av sådan beskaffenhet att sökanden särskils i den mening som avses i artikel 173 fjärde stycket i fördraget.

dighet och den skada som de drabbade personerna har lidit. Ett åsidosättande av artikel 190 (nu artikel 253 EG) i fördraget kan inte medföra att gemenskapen ådrar sig utomobligatoriskt skadeståndsansvar. Proportionalitetsprincipen och principen om skydd för berättigade förväntningar utgör däremot rättsregler som ger enskilda rättigheter.

Det finns inte någon bestämmelse i gemenskapsrätten enligt vilken rådet, vid revideringen av ULT-beslutet, var skyldigt att iakttä ett förfarande där sökanden hade rätt att yttra sig. Att det ifrågasatta beslutet skulle ha undandragits all demokratisk kontroll medför slutligen inte att man kan låta bli att tillämpa de kriterier för upptagande till sakprövning som har fastställts i artikel 173 fjärde stycket i fördraget.

(se punkterna 59, 63 och 64)

(se punkterna 49, 50 och 52—56)

2. I fråga om gemenskapens utomobligatoriska skadeståndsansvar föreligger det en rätt till skadestånd om tre kumulativa förutsättningar är uppfyllda, nämligen att den rättsregel som har överträtts har till syfte att ge enskilda rättigheter, att överträdelsen är tillräckligt klar och, slutligen, att det finns ett direkt orsakssamband mellan åsidosättandet av gemenskapens skyl-

3. Rådet, som har ett stort utrymme för skönsmässig bedömning när det gör en avvägning mellan, å ena sidan, målen med associering av utomeuropeiska länder och territorier och, å andra sidan, målen för den gemensamma jordbrukspolitiken, har rätt att minska eller till och med avskaffa en förmån som ULT tidigare har beviljats, om tillämpningen av denna förmån kan leda till allvarliga störningar i en gemensam marknadsorganisations funktion. Även om principen om skydd för berättigade förväntningar utgör en av gemenskapens grundläggande principer, kan de ekonomiska aktörerna emellertid inte med fog förvänta sig att rådande förhållanden skall bestå när de kan ändras av gemenskapsinstitutionerna inom ramen för deras utrymme för skönsmässig bedömning.

En omdömesgill ekonomisk aktör borde följaktligen ha räknat med att beslut 91/482 om associering av de utomeuropeiska länderna och territorierna kunde ändras och att en ändring i förekommande fall kunde innebära att förmåner som ULT tidigare hade beviljats skulle avskaffas eller begränsas. En sådan bedömning gör sig ännu mera gällande när förmånerna i fråga var av extraordinär natur. Det fanns heller inte någon bestämmelse i gemenskapsrätten enligt vilken rådet var skyldigt att ta hänsyn till de intressen som de företag hade som redan var etablerade på marknaden. Artikel 240.3 i beslut 91/482, i vilken det föreskrivs att rådet i förekommande fall före utgången av

de första fem åren skall fastställa eventuellt nödvändiga ändringar med avseende på ULT:s associering med gemenskapen, innebär inte att rådet fråntas sin behörighet, som härrör direkt från fördraget, att ändra de rättsakter som det har antagit med stöd av artikel 136 i fördraget (nu artikel 187 EG i ändrad lydelse) för att uppnå samtliga mål som räknas upp i artikel 132 i fördraget (nu artikel 183 EG).

(se punkterna 86—89)